

Phần một: Ý ĐỊNH BÀI GIẢNG (05 phút)

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

- Giáo dục cho đoàn viên, thanh niên nắm vững những kiến thức cơ bản, cốt lõi về quá trình hình thành, phát triển của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, vai trò và những tính chất, chức năng của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh.

- Vận dụng sáng tạo những kiến thức được học vào thực tiễn công tác, xứng đáng là đội dự bị tin cậy của tổ chức Đảng.

II. NỘI DUNG

1. Quá trình hình thành và phát triển của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh.

2. Khái niệm, vị trí, tính chất và chức năng của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh.

3. Nhiệm vụ và giải pháp xây dựng Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong giai đoạn hiện nay.

4. Đoàn viên phấn đấu trở thành Đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam.

5. Thanh niên Việt Nam trong thời kỳ mới.

Trọng tâm: phần III: Nhiệm vụ và giải pháp xây dựng Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong giai đoạn hiện nay.

Trọng điểm:

- Mục 4 (phần II): Chức năng cơ bản.

- Mục 1 (phần III): Xây dựng Đoàn về chính trị, tư tưởng.

- Mục 2 (phần III): Xây dựng Đoàn về tổ chức.

III: ĐỐI TƯỢNG

Đoàn viên nhập ngũ năm ...

IV. PHƯƠNG PHÁP

- Người giảng: Thuyết trình, kết hợp với ví dụ liên hệ minh họa thực tiễn. Những vấn đề trọng tâm đọc chậm cho người học ghi chép, kết hợp kiểm tra nhận thức đánh giá kết quả tiếp thu bài.

- Người học: Kết hợp lắng nghe, ghi chép bài, trao đổi thảo luận, gắn học tập với thực tiễn thực hiện nhiệm vụ.

V. THỜI GIAN

- Tổng thời gian toàn bài: 03 giờ

- Thời gian lên lớp: 02 giờ

- Thảo luận, ôn tập và hoạt động bổ trợ: 50 phút

- Thời gian nghỉ giải lao: 10 phút

VI. ĐỊA ĐIỂM

- Lên lớp: Tại phòng giao ban Đại đội.

- Thảo luận, ôn tập: Tại phòng Trung đội.

VII. TÀI LIỆU

- Tài liệu “Các bài học lý luận chính trị dành cho đoàn viên” nhà xuất bản Thanh niên, năm 2020

Phần hai: NỘI DUNG (105 phút)

I. QUÁ TRÌNH HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN CỦA ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH (20 phút)

1.1. Quá trình hình thành Đoàn TNCS Hồ Chí Minh

1.1.1. Vai trò của Nguyễn Ái Quốc đối với việc thành lập tổ chức Đoàn

- Nguyễn Ái Quốc đã tham gia hoạt động tích cực trong phong trào thanh niên, sáng lập các tổ chức thanh niên yêu nước để giáo dục, đoàn kết tập hợp thanh niên.

+ Ngày 05/6/1911 người thanh niên yêu nước Nguyễn Tất Thành từ bến cảng Nhà Rồng ra đi tìm đường cứu nước.

+ Năm 1917, với nhiệt huyết của tuổi thanh niên, Người sáng lập “Nhóm những người Việt Nam yêu nước” tại Paris (Pháp), thành phần chủ yếu là thanh niên, mục đích chuẩn bị cho cuộc đấu tranh chính trị chống thực dân Pháp ngay tại Pháp mà hoạt động tiêu biểu là gửi bản yêu sách 08 điểm đòi quyền tự do, dân chủ, quyền bình đẳng và tự quyết của dân tộc Việt Nam. Dư luận Pháp coi đây là quả bom chính trị nổ ngay giữa Paris.

+ Tháng 7 năm 1920: Nguyễn Ái Quốc đọc “Sơ thảo lần thứ nhất những luận cương về vấn đề dân tộc và vấn đề thuộc địa” của Lênin. Từ đó Người quyết định đi theo con đường cách mạng tháng Mười Nga.

+ Tháng 12 năm 1920, Nguyễn Ái Quốc đã tham gia sáng lập Đảng Cộng sản Pháp và bỏ phiếu tán thành gia nhập Quốc tế III.

+ Năm 1921, tại Paris (Pháp), Nguyễn Ái Quốc thành lập ra “Hội Liên hiệp các dân tộc thuộc địa”, thành viên chủ yếu là thanh niên, mục đích đoàn kết các lực lượng cách mạng chống chủ nghĩa thực dân, thông qua tổ chức này truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin đến các dân tộc thuộc địa. Đây chính là loại hình Quốc tế thanh niên thuộc địa theo quan điểm của Lênin mà Nguyễn Ái Quốc bước đầu bắt tay thực hiện.

+ Tháng 6/1924, Nguyễn Ái Quốc là đại diện ưu tú của các dân tộc bị áp bức, đại biểu chính thức tại Đại hội Quốc tế Cộng sản lần thứ V tại Matxcova (Nga). Người đã đề nghị với Ban Phương Đông Quốc tế Cộng sản về việc thành lập “Nhóm châu Á” tại trường Đại học Phương Đông nhằm tạo điều kiện cho thanh niên, có cơ hội nghiên cứu tình hình, đặc điểm các nước thuộc địa phụ thuộc.

+ Tháng 7/1924, Nguyễn Ái Quốc tham gia Đại hội Quốc tế thanh niên cộng sản lần thứ IV tại Matxcova. Người đã chủ trì soạn thảo và trình bày tại Đại hội “Luận cương về thanh niên thuộc địa”. Trong đó nêu lên yêu cầu cấp bách phải tổ chức, tập hợp lực lượng thanh niên cách mạng và hình thành các đoàn thể thanh niên, tiến tới xây dựng các tổ chức Thanh niên cộng sản ở thuộc địa.

+ Tháng 12/1924, tại Quảng Châu, Trung Quốc, Nguyễn Ái Quốc khẩn trương tìm hiểu tình hình, tìm cách tiếp cận và làm việc với nhóm thanh niên trong tổ chức Tâm Tâm xã. Người đã thẳng thắn nêu lên những thiếu sót trong nhận thức, hành động của nhóm này và tỏ ra sự khâm phục tinh thần yêu nước đối với các chiến sĩ cách mạng trẻ tuổi. Dưới hình thức mở các lớp bồi dưỡng về Chủ nghĩa xã hội khoa học và học thuyết Mác - Lênin, Cách mạng tháng Mười Nga, Quốc tế Cộng sản... Nguyễn Ái Quốc đã tạo nên niềm tin mạnh mẽ cho số thanh niên yêu nước và đưa họ dần đến với chân lý cách mạng.

+ Tháng 02 năm 1925, Nguyễn Ái Quốc tổ chức một nhóm thanh niên bí mật gồm 09 người (Lý Thụy, Lê Hồng Sơn, Hồ Tùng Mậu, Lê Hồng Phong, Lê Quảng Đạt, Lâm Đức Thụ, Vương Thúc Oánh, Lưu Quốc Long và Lâm Văn Dĩnh), tuy quy mô nhỏ nhưng có đầy đủ Chương trình, Điều lệ. Nhóm bí mật do Nguyễn Ái Quốc xây dựng là cái mầm non của một tổ chức Cộng sản mà Người đã ấp ủ bấy lâu. Đây là sự kiện đặc biệt quan trọng mở đầu cho quá trình hình thành và phát triển các tổ chức thanh niên cách mạng theo xu hướng Cộng sản cũng như sự ra đời của Đoàn Thanh niên cộng sản ở nước ta.

+ Tháng 6 năm 1925, “Hội Việt Nam cách mạng thanh niên” với nòng cốt là Cộng sản Đoàn đã chính thức tuyên bố thành lập và bắt đầu mở rộng các hoạt động, tạo ra bước ngoặt quan trọng trong phong trào yêu nước của Nhân dân ta, đặc biệt là của thanh niên. Cơ quan ngôn luận của Hội là báo “Thanh niên”. Với mục đích truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin vào Việt Nam và chuẩn bị về tư tưởng, chính trị, tổ chức cho sự ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam. Hội Việt Nam cách mạng thanh niên đã đặt nền tảng đầu tiên để chuẩn bị cho sự ra đời tổ chức thanh niên sau này.

- Nguyễn Ái Quốc trực tiếp chuẩn bị những điều kiện cần thiết cho sự ra đời tổ chức Đoàn Thanh niên cộng sản ở Việt Nam.

Như vậy, bên cạnh việc thành lập tổ chức Hội Việt Nam cách mạng thanh niên (tháng 6/1925) và năm sau (tháng 6/1926), nhóm thiếu nhi cộng sản An Nam gồm 08 em đầu tiên được bí mật tuyển chọn đưa sang Quảng Châu đào tạo, huấn luyện và bồi dưỡng trở thành 08 đoàn viên thanh niên cộng sản đầu tiên của Việt Nam, đã thể hiện tầm nhìn xa, trông rộng và nhãn quan chính trị của Nguyễn Ái Quốc luôn nhìn nhận thế hệ trẻ là tương lai, là chủ nhân của đất nước, coi thanh niên là “rường cột” của nước nhà, nhân tố quyết định sự thành bại của cách mạng Việt Nam.

1.1.2. Vai trò của Đảng Cộng sản Việt Nam với việc thành lập tổ chức Đoàn

** Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng lần thứ nhất (tháng 10/1930) đặt nền móng cho sự ra đời của Đoàn Thanh niên cộng sản*

- Hội nghị đã thông qua: “Án nghị quyết về tình hình Đông Dương và nhiệm vụ cần kíp của Đảng”. Đặc biệt là thông qua “Án nghị quyết về Cộng sản thanh niên vận động”. “Án nghị quyết về Cộng sản thanh niên vận động” ra

đời tháng 10/1930 là văn kiện nền tảng về lý luận vận động thanh niên đầu tiên của Đảng. Án nghị quyết ra đời đáp ứng kịp thời những đòi hỏi của phong trào yêu nước trong thanh niên đang phát triển và thực sự tạo nên những chuyển biến quan trọng trong sự nghiệp xây dựng Đoàn.

** Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng lần thứ hai (tháng 3/1931) và sự ra đời của Đoàn Thanh niên cộng sản.*

- Thực hiện Án nghị quyết tháng 10/1930 về công tác thanh niên của Trung ương Đảng, các cơ sở Đoàn được xây dựng trên hầu hết các địa phương cả nước, nhưng hệ thống tổ chức của Đoàn vẫn chưa được thống nhất và Đoàn chưa có sinh hoạt riêng.

- Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương lần thứ 2 diễn ra tại Sài Gòn từ ngày 20 đến ngày 26/3/1931 do Tổng Bí thư Trần Phú chủ trì. Hội nghị đã dành nhiều thời gian bàn về công tác xây dựng Đảng và xây dựng Đoàn. Hội nghị đã đề ra nhiệm vụ cần kíp mà Đảng phải làm, trong đó có việc phải nhanh chóng thành lập tổ chức Đoàn: “cần kíp tổ chức ra Cộng sản thanh niên Đoàn, Đảng cần kíp đánh tan cái thái độ hờ hững lãnh đạm với vấn đề đó.

- Ngày 20/4/1931, Nguyễn Ái Quốc gửi thư cho Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Đông Dương. Trong đó, dòng đầu tiên của bức thư, Người nhắc nhở, phê bình: “đây là tôi phê bình về cuộc Hội nghị Xứ ủy Trung và Bắc.

- Sau khi có Nghị quyết của Đảng và Chỉ thị của đồng chí Nguyễn Ái Quốc, các chi bộ đảng ở địa phương đã cử ngay các cấp ủy viên của Đảng phụ trách công tác Đoàn. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, phong trào thanh niên ngày càng lớn mạnh. Ở nước ta đã xuất hiện nhiều tổ chức Đoàn cơ sở trên cả 3 miền Bắc, Trung, Nam, một số địa phương đã hình thành hệ thống tổ chức đoàn xã, huyện lên đến tỉnh. Đến cuối năm 1931, số lượng đoàn viên trong cả nước lên đến khoảng hơn 2.500 đồng chí.

- Qua cao trào cách mạng 1930 - 1931, với những đóng góp to lớn của đoàn viên, thanh niên cả nước, Ban Chấp hành Quốc tế thanh niên cộng sản đã công nhận Đoàn Thanh niên cộng sản Đông Dương là một bộ phận của Quốc tế thanh niên cộng sản.

Theo đề nghị của Ban Bí thư Trung ương Đoàn, được sự đồng ý của Bộ Chính trị và Bác Hồ, Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đoàn (tháng 3/1961) đã quyết định lấy ngày 26/3/1931 (một trong những ngày cuối của Hội nghị BCH Trung ương Đảng lần thứ hai đã bàn và quyết định những vấn đề quan trọng đối với công tác vận động thanh niên) làm ngày kỷ niệm thành lập Đoàn hàng năm.

1.2. Quá trình phát triển của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh

1.2.1. Các tên gọi của Đoàn qua các thời kỳ lịch sử

- Từ 1931 - 1936: Đoàn Thanh niên cộng sản Đông Dương.
- Từ 1936 - 1939: Đoàn Thanh niên dân chủ Đông Dương.
- Từ 1939 - 1941: Đoàn Thanh niên phản đế Đông Dương.
- Từ 1941 - 1956: Đoàn Thanh niên cứu quốc Việt Nam.
- Từ 1956 - 1970: Đoàn Thanh niên lao động Việt Nam.
- Từ 1970 - 1976: Đoàn Thanh niên lao động Hồ Chí Minh.
- Từ 1976 đến nay: Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh.

1.2.2. Các kỳ Đại hội của Đoàn

**** Đại hội Đại biểu Đoàn toàn quốc lần I.***

- Đại hội được tổ chức tại xã Cao Vân, Đại Từ, Thái Nguyên, thời gian từ ngày 07 đến ngày 14/02/1950. Hơn 400 đại biểu đã về dự.

- Những phong trào tiêu biểu trong nhiệm kỳ Đại hội I.
 - + Phong trào Tòng quân giết giặc lập công, tham gia dân quân du kích.
 - + Phong trào Chống địch bắt lính.
 - + Thi đua sản xuất trong nông nghiệp và công nghiệp.
 - + Phong trào Thi đua lập công trong các lực lượng vũ trang và thanh niên xung phong.

**** Đại hội đại biểu Đoàn toàn quốc lần thứ II.***

- Đại hội tổ chức tại Thủ đô Hà Nội, từ ngày 25/10 đến ngày 04/11/1956. Có 497 đại biểu về dự.

- Những phong trào tiêu biểu của Đoàn trong nhiệm kỳ Đại hội II.
 - + Đoàn tham gia công cuộc khôi phục và phát triển kinh tế, văn hóa, xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, chi viện cho miền Nam, thống nhất Tổ quốc.
 - + Phong trào Đấu tranh chính trị, vũ trang của thanh niên miền Nam chống Mỹ, nguy và bè lũ tay sai.

**** Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III.***

- Đại hội tổ chức tại Thủ đô Hà Nội từ ngày 23 đến ngày 25/3/1961. Có 677 đại biểu đã về dự.

- Những phong trào tiêu biểu trong nhiệm kỳ Đại hội III.
 - + Phong trào “Thi đua vượt mức kế hoạch 5 năm lần thứ nhất” (1961 - 1965).
 - + Phong trào “Ba sẵn sàng” của thanh niên miền Bắc.
 - + Phong trào “Năm xung phong” của thanh niên miền Nam (1965 - 1975).

+ Phong trào “Quyết thắng” trong lực lượng vũ trang (năm 1965 - 1975; 1975 - 1980).

+ Phong trào Lao động tình nguyện xây dựng Tổ quốc và lao động tình nguyện vượt mức kế hoạch trong khu vực sản xuất (1975 - 1980).

+ Phong trào Học tập trong các tầng lớp thanh niên, “xây dựng tập thể học sinh xã hội chủ nghĩa” trong các trường học (1975 - 1980).

+ Phong trào “Ba xung kích làm chủ tập thể” (1978 - 1980).

+ Cuộc vận động “Ba mũi tấn công chống tiêu cực” và “Toàn Đoàn tham gia xây dựng Đảng” (1978 - 1980).

+ Phong trào “Thanh niên xung kích xây dựng và bảo vệ Tổ quốc” (1979 - 1980).

** Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IV.*

- Đại hội tổ chức tại Hội trường Ba Đình, Hà Nội từ ngày 20 đến ngày 22/11/1980. Có 623 đại biểu về dự.

- Những phong trào tiêu biểu trong nhiệm kỳ đại hội VI.

+ Ba chương trình hành động cách mạng (1982 - 1983):

- Chương trình Tuổi trẻ đẩy mạnh sản xuất lương thực.
- Chương trình Tuổi trẻ thực hành tiết kiệm.
- Chương trình Tham gia giải quyết việc làm cho thanh niên.

+ Năm chương trình hành động cách mạng của tuổi trẻ (1984 - 1987):

· Chương trình Tuổi trẻ học tập, rèn luyện xây dựng con người mới xã hội chủ nghĩa.

· Chương trình Tuổi trẻ xung kích đẩy mạnh sản xuất lương thực và phát triển nông nghiệp toàn diện.

· Chương trình Tuổi trẻ lao động sáng tạo, tiết kiệm và giải quyết việc làm cho thanh niên.

· Chương trình Tuổi trẻ xung kích trên mặt trận cải tạo xã hội chủ nghĩa và phân phối lưu thông.

** Đại hội đại biểu Đoàn toàn quốc lần thứ V.*

- Đại hội tổ chức tại Thủ đô Hà Nội từ ngày 27 đến ngày 30/11/1987. Có 750 đại biểu về dự.

- Những phong trào tiêu biểu trong nhiệm kỳ Đại hội V.

+ Phong trào “Tuổi trẻ xung kích, sáng tạo xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”.

+ Tuổi trẻ xung kích và sáng tạo trên mặt trận kinh tế, thực hiện thắng lợi ba chương trình mục tiêu về lương thực, thực phẩm, hàng tiêu dùng và hàng xuất khẩu.

+ Tuổi trẻ đi đầu thực hiện các chính sách xã hội và đấu tranh cho công bằng xã hội.

+ Tuổi trẻ xung kích trên mặt trận an ninh, quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc.

+ Tuổi trẻ học tập và tiến quân khoa học kỹ thuật.

** Đại hội đại biểu Đoàn toàn quốc lần thứ VI.*

- Đại hội tổ chức tại Hội trường Ba Đình, Thủ đô Hà Nội, từ ngày 15 đến ngày 18/10/1992. Có 797 đại biểu về dự.

- Những phong trào tiêu biểu trong nhiệm kỳ đại hội VI.

+ Thực hiện bốn chương trình hành động:

· Chương trình Thanh niên làm kinh tế, tham gia giải quyết việc làm.

· Chương trình Thanh niên tham gia bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội.

· Chương trình Xây dựng Đội Thiếu niên tiền phong Hồ Chí Minh và chăm sóc giáo dục thiếu niên nhi đồng.

+ Phát động hai phong trào lớn “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước” (tháng 2/1993).

** Đại hội đại biểu Đoàn toàn quốc lần thứ VII.*

- Đại hội tổ chức tại Thủ đô Hà Nội từ ngày 26 đến ngày 29/11/1997. Có 899 đại biểu về dự.

- Đại hội tiếp tục duy trì và phát triển nâng cao hai phong trào “Thanh niên lập nghiệp” và “Tuổi trẻ giữ nước”.

** Đại hội đại biểu Đoàn toàn quốc lần thứ VIII.*

- Đại hội tổ chức tại Thủ đô Hà Nội từ ngày 08 đến ngày 11/12/2002. Có 898 đại biểu về dự.

- Đại hội VIII phát động phong trào “Thi đua tình nguyện xây dựng và bảo vệ Tổ quốc” với các nội dung:

+ Thi đua học tập, tiến quân vào khoa học - công nghệ.

+ Thi đua lập nghiệp, lao động sáng tạo.

+ Tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng.

+ Xung kích bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội.

** Đại hội đại biểu Đoàn toàn quốc lần thứ IX.*

- Đại hội được tổ chức tại Thủ đô Hà Nội từ ngày 17 đến ngày 21/12/2007. Có 1034 đại biểu về dự.

- Các phong trào tiêu biểu trong nhiệm kỳ đại hội Đoàn IX:

+ Phong trào 5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc:

- Xung kích lao động sáng tạo, phát triển kinh tế - xã hội.
- Xung kích tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng.
- Xung kích bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh chính trị và trật tự, an toàn xã hội.

· Xung kích thực hiện cải cách hành chính.

· Xung kích trong hội nhập quốc tế.

+ Phong trào 4 đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp:

· Đồng hành với thanh niên trong học tập nâng cao trình độ học vấn, chuyên môn nghiệp vụ.

· Đồng hành với thanh niên trong nghề nghiệp và việc làm.

· Đồng hành với thanh niên trong nâng cao sức khỏe thể chất và đời sống văn hóa tinh thần.

· Đồng hành với thanh niên trong phát triển kỹ năng xã hội.

** Đại hội đại biểu Đoàn toàn quốc lần thứ X.*

- Đại hội được tổ chức tại Thủ đô Hà Nội từ ngày 11 đến ngày 14/12/2012. Có 999 đại biểu về dự.

- Đại hội tiếp tục kế thừa và phát triển phong trào “5 xung kích phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc” và “4 Đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp” thành phong trào:

+ Phong trào Xung kích, tình nguyện phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc.

· Xung kích phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế.

· Xung kích, tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng.

· Xung kích bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội.

· + Xung kích lao động sáng tạo, làm chủ khoa học công nghệ.

· Xung kích bảo vệ môi trường, ứng phó biến đổi khí hậu.

+ Phong trào Đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp.

- Đồng hành với thanh niên trong học tập.
- Đồng hành với thanh niên trong nghề nghiệp, việc làm.
- Đồng hành với thanh niên nâng cao sức khỏe thể chất và đời sống tinh thần.
- Đồng hành với thanh niên phát triển kỹ năng xã hội.

** Đại hội đại biểu Đoàn toàn quốc lần thứ XI.*

- Đại hội được tổ chức tại Thủ đô Hà Nội từ ngày 10 đến ngày 13/12/2017. Có 999 đại biểu về dự.

- Toàn Đoàn triển khai 3 phong trào hành động cách mạng:

+ Phong trào Thanh niên tình nguyện.

+ Phong trào Tuổi trẻ sáng tạo.

+ Phong trào Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc.

- Toàn Đoàn triển khai 3 chương trình đồng hành với thanh niên:

+ Chương trình Đồng hành với thanh niên trong học tập.

+ Chương trình Đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp.

+ Chương trình Đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần.

1.2.3. Những truyền thống vẻ vang của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh

Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ VIII (tháng 12/2002) đã tổng kết những truyền thống vinh quang của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh và thế hệ trẻ Việt Nam với các nội dung sau:

Một là, truyền thống yêu nước nồng nàn, gắn bó thiết tha, trung thành tuyệt đối với Đảng, với Nhân dân, với chế độ xã hội chủ nghĩa. Truyền thống quý báu này đã tạo nên động lực tinh thần vô giá xuyên suốt các thời kỳ lịch sử được thể hiện trong hành động cách mạng, nhất là ở những bước ngoặt của lịch sử gần 90 năm qua.

Hai là, truyền thống của đội quân xung kích cách mạng, dám đón lấy những nhiệm vụ nặng nề, dám đi đến những nơi khó khăn, gian khổ, dám suy nghĩ sáng tạo...để hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

Thực hiện lời dạy của Bác Hồ: *“Đâu cần thanh niên có, việc gì khó có thanh niên”*, thế hệ trẻ nước ta luôn nêu cao tinh thần hăng hái, sẵn sàng xung phong đến những nơi Tổ quốc cần, dù đó là biên cương hay hải đảo, dù công việc đó là mới mẻ hay khó khăn.

Ba là, truyền thống gắn bó đoàn kết trong lớp người cùng lứa tuổi, trong các tổ chức Đoàn, Hội; đoàn kết gắn bó với Nhân dân; thương yêu giúp đỡ lẫn

nhau trong hoạn nạn, đặc biệt là những thời điểm phải đối mặt với kẻ thù hay thiên tai. Đoàn kết dân tộc và đoàn kết quốc tế luôn hòa quyện vào nhau, đồng cảm và đồng tâm hợp lực vì những mục tiêu cao cả của dân tộc và thời đại.

Bốn là, truyền thống hiếu học, ham hiểu biết để tự mình nâng cao trình độ, chính trị văn hóa, khoa học, kỹ thuật, quản lý và quân sự... say mê sáng tạo trong hoạt động thực tiễn, để cống hiến cho sự nghiệp của dân tộc và của Đảng. Học ở nhà trường, học trong cuộc sống, học để làm người có ích cho xã hội, luôn được các thế hệ thanh niên phấn đấu, thực hiện ngày càng tốt hơn.

II- KHÁI NIỆM, VỊ TRÍ, TÍNH CHẤT VÀ CHỨC NĂNG CỦA ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH (20 phút)

2.1. Khái niệm

Điều lệ Đoàn TNCS Hồ Chí Minh khóa XI nêu rõ: “Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là tổ chức chính trị - xã hội của thanh niên Việt Nam do Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập, lãnh đạo và rèn luyện. Đoàn bao gồm những thanh niên tiên tiến, phấn đấu vì mục đích, lý tưởng của Đảng là độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”.

2.2. Vị trí, vai trò

Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là thành viên của hệ thống chính trị, hoạt động trong khuôn khổ Hiến pháp và pháp luật của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Đoàn phối hợp với các cơ quan nhà nước, các đoàn thể nhân dân, các tập thể và gia đình chăm lo giáo dục, đào tạo và bảo vệ thanh thiếu nhi; tổ chức cho đoàn viên thanh niên tích cực tham gia vào việc quản lý nhà nước và xã hội.

Vị trí, vai trò của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh trong được thể hiện ở các mối quan hệ sau đây:

2.2.1. Mối quan hệ của Đoàn đối với Đảng

Đoàn là đội dự bị tin cậy của Đảng, đội quân xung kích cách mạng phấn đấu vì mục tiêu lý tưởng của Đảng.

Tổ chức Đoàn đặt dưới sự lãnh đạo trực tiếp, toàn diện và tuyệt đối của Đảng. Đảng định hướng chính trị cho mọi hoạt động, nguyên tắc tổ chức của Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi. Đảng chăm lo, đào tạo, bồi dưỡng nguồn cán bộ trẻ có phẩm chất đạo đức, bản lĩnh chính trị, có trình độ chuyên môn nghiệp vụ cho Đảng.

Đoàn tham mưu, đề xuất với Đảng về những vấn đề liên quan đến thanh niên và công tác thiếu nhi, tham gia xây dựng, bảo vệ và tuyên truyền đường lối, chính sách của Đảng, đóng góp ý kiến cho đảng viên và sự lãnh đạo của các cấp ủy Đảng. Đoàn tham gia giám sát, phản biện các chủ trương, đường lối của Đảng.

Mối quan hệ giữa Đảng với Đoàn là mối liên hệ gắn bó chặt chẽ. “Xây dựng Đoàn vững mạnh là nội dung quan trọng trong công tác xây dựng Đảng, là xây dựng Đảng trước một bước”.

2.2.2. Mối quan hệ của Đoàn với Nhà nước

Tổ chức Đoàn chịu sự quản lý chung của Nhà nước đối với toàn xã hội; mọi hoạt động của Đoàn nằm trong khuôn khổ của Hiến pháp và pháp luật. Nhà nước quản lý thanh niên và công tác thanh niên; thể chế hoá đường lối, chủ trương của Đảng về thanh niên và công tác thanh niên thành pháp luật chính sách, chiến lược, chương trình hành động và cụ thể hoá trong các chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh hằng năm của các cấp, các ngành. Nhà nước bảo đảm nguồn kinh phí, phương tiện làm việc và hoạt động cho Đoàn.

Đoàn Thanh niên là chỗ dựa vững chắc, tham gia đóng góp xây dựng, bảo vệ chính quyền nhân dân các cấp; tuyên truyền, vận động nhân dân thực hiện đúng chính sách, pháp luật của Nhà nước; vận động đoàn viên thanh niên xung phong, tình nguyện đi đầu trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, trực tiếp tham gia có hiệu quả vào sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Đoàn tham gia quản lý nhà nước, quản lý xã hội trên cơ sở chức năng, nhiệm vụ của mình, thông qua hệ thống tổ chức đoàn các cấp từ trung ương đến cơ sở để đề cử những đại biểu ưu tú nhất đại diện cho quyền lợi và tiếng nói của tuổi trẻ vào Quốc hội, Hội đồng nhân dân các cấp. Đoàn vận động, tuyên truyền, giáo dục đoàn viên trở thành những công dân tốt, gương mẫu, có ích cho xã hội; tích cực, tự giác thực hiện nghiêm túc nghĩa vụ công dân; sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật. Đoàn tham gia giám sát, phản biện các chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Đối với các ban, ngành, tổ chức đoàn phối hợp, liên kết hoạt động trên cơ sở chức năng, nhiệm vụ của mình, dựa trên đường lối, quan điểm lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng về công tác thanh niên, tạo sức mạnh đồng bộ trong công tác đoàn và phong trào thanh thiếu nhi.

2.2.3. Mối quan hệ của Đoàn với các tổ chức là thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam

Đoàn tích cực, chủ động liên kết, phối hợp hoạt động theo chức năng, nhiệm vụ của mỗi tổ chức, nhằm phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị dưới sự lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước, hoàn thành tốt nhiệm vụ tập hợp đoàn kết, giáo dục, phát huy và chăm lo cho thanh thiếu nhi.

Đoàn Thanh niên là thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam - một liên minh chính trị rộng lớn, tập hợp, xây dựng lực lượng đại đoàn kết dân tộc trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Đoàn là lực lượng phối hợp với các tổ chức đoàn thể khác góp phần thực hiện chiến lược đại đoàn kết dân tộc. Tham

gia xây dựng các cơ chế hoạt động trong quản lý giáo dục, bảo vệ quyền lợi hợp pháp của thanh thiếu nhi.

2.2.4. Mối quan hệ của Đoàn với thanh niên và các tổ chức thanh niên Việt Nam

Đối với thanh niên, Đoàn là trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên; tạo ra môi trường hoạt động lành mạnh cho thanh niên; định hướng các hoạt động của thanh niên theo khuôn khổ Hiến pháp, pháp luật; chăm lo bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của thanh niên.

Đối với các tổ chức thanh niên Việt Nam, Đoàn là thành viên tập thể của Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam, giữ vai trò nòng cốt chính trị trong tổ chức và hoạt động của Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam, Hội Sinh viên Việt Nam...

2.2.5. Mối quan hệ của Đoàn với Đội Thiếu niên tiền phong Hồ Chí Minh

Đối với thiếu niên nhi đồng, Đoàn là người phụ trách, chăm sóc, giáo dục và bảo vệ thiếu niên nhi đồng. Điều lệ Đoàn TNCS Hồ Chí Minh quy định: Đoàn TNCS Hồ Chí Minh phụ trách Đội Thiếu niên tiền phong Hồ Chí Minh, hướng dẫn thiếu nhi làm theo 5 điều Bác Hồ dạy và phấn đấu trở thành đoàn viên Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, người công dân tốt của đất nước.

Đoàn cử đội ngũ cán bộ đoàn phụ trách công tác Đội; thành lập hệ thống tổ chức Hội đồng Đội các cấp có nhiệm vụ tổ chức, giáo dục và bảo vệ quyền lợi của thiếu nhi ở mỗi cấp; tạo ra các sân chơi cho thiếu nhi, huy động lực lượng xã hội trong việc đầu tư, hỗ trợ cho Đội hoạt động.

2.3. Tính chất cơ bản

2.3.1. Tính chính trị

Đoàn là tổ chức chính trị - xã hội của thanh niên Việt Nam, trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên, là thành viên của hệ thống chính trị. Với tư cách là tổ chức quần chúng, Đoàn gần Đảng nhất, là đội dự bị tin cậy của Đảng, Đoàn đứng vững trên những quan điểm, lập trường tư tưởng của giai cấp công nhân, thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ trong quá trình tổ chức và hoạt động của mình.

Đoàn TNCS Hồ Chí Minh lấy mục tiêu lý tưởng của Đảng làm mục tiêu phấn đấu của tổ chức mình là “Độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, vì dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”.

Đoàn TNCS Hồ Chí Minh được Đảng trực tiếp lãnh đạo toàn diện, tuyệt đối về chính trị, tư tưởng và tổ chức. Đoàn là lực lượng xung kích đi đầu trong việc thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị của Đảng và Nhà nước.

2.3.2. Tính tiên tiến

Với tư cách là đội dự bị của Đảng, là người chủ tương lai của nước nhà, mỗi đoàn viên của Đoàn là những hạt nhân nòng cốt trong mọi sinh hoạt,

công tác, hoạt động của tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam, Hội Sinh viên Việt Nam và phong trào thanh thiếu nhi. Tính tiên tiến thể hiện trước hết ở tinh thần: Đấu Đảng, Tổ quốc cần thanh niên có; việc gì khó thanh niên làm.

Tính tiên tiến thể hiện ở việc tiên phong, xung kích, tình nguyện, tự nguyện, tự giác trong tất cả các hoạt động của Đoàn, Hội, tất cả vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh. Đoàn luôn đi đầu trong việc mới, trước mọi khó khăn gian khổ, trong những môi trường thử thách, đòi hỏi tính sáng tạo, đổi mới, trong những lĩnh vực khoa học, công nghệ mới.

Tính tiên tiến còn thể hiện trong việc xây dựng và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc, kế tục truyền thống cách mạng của các thế hệ cha ông; đấu tranh với các quan điểm sai trái đi ngược lại lợi ích của Đảng, Nhà nước và dân tộc; bênh vực, bảo vệ chân lý, chống lại những thói hư tật xấu trong xã hội, chống tiêu cực, tham nhũng; lãng phí; đại diện và bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp chính đáng của thanh thiếu nhi.

2.3.3. Tính quần chúng

Tính quần chúng của tổ chức Đoàn thể hiện trước hết là: ở đâu có thanh niên, ở đó có định hướng chính trị, giúp đỡ, tư vấn, đồng hành cùng thanh niên của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh. Tổ chức Đoàn quy tụ, đoàn kết tập hợp thanh niên không phân biệt giai cấp, tôn giáo, vùng miền. Đoàn là người gần gũi với thanh niên, là bạn của thanh niên, luôn đồng hành cùng với thanh niên trong mọi lĩnh vực cuộc sống.

Tính quần chúng rộng rãi của Đoàn Thanh niên được thể hiện thông qua những hoạt động công tác đoàn, hội và phong trào thanh thiếu niên. Những hoạt động đó không chỉ lan tỏa đến những đoàn viên, hội viên mà còn ảnh hưởng đến cả những thanh niên chưa có điều kiện trở thành đoàn viên, hội viên.

Tính quần chúng còn được thể hiện ở chỗ Đoàn là thành viên tập thể của Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam, đóng vai trò nòng cốt, định hướng chính trị cho hoạt động của Hội.

2.4. Chức năng cơ bản

2.4.1. Là đội dự bị tin cậy, đội quân xung kích cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam

Đoàn Thanh niên là một trong những tổ chức quần chúng gần Đảng nhất. Với tư cách là tổ chức chính trị - xã hội của thanh niên, Đảng trực tiếp giao cho Đoàn giáo dục, giúp đỡ những thanh niên tiên tiến, trở thành đoàn viên, từ những đoàn viên ưu tú trở thành đảng viên, là nơi bổ sung nguồn sinh lực mới cho Đảng.

Đoàn tuyên truyền giáo dục lý tưởng của Đảng, giới thiệu đề thanh niên nhận thức và hiểu sâu sắc về Đảng, về tình hình nhiệm vụ chính trị từng thời kỳ;

cổ vũ và tập hợp đoàn viên thanh niên tích cực xung kích thực hiện nhiệm vụ chính trị của Đảng; đóng góp ý kiến cho Đảng, phê bình cán bộ, đảng viên; giới thiệu những cán bộ, đoàn viên ưu tú tham gia vào các cơ quan cấp ủy Đảng, bổ sung đội ngũ cán bộ cho Đảng, Nhà nước, Mặt trận và các đoàn thể nhân dân; tích cực tham gia cuộc vận động xây dựng Đảng trong sạch vững mạnh.

Đoàn là đội quân xung kích cách mạng của Đảng, đi đầu trong mọi khó khăn trên mọi lĩnh vực kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội. Trong tất cả các mặt trận lao động, sản xuất, học tập, nghiên cứu khoa học, làm công tác xã hội và bảo vệ Tổ quốc đều có vai trò đóng góp to lớn của thế hệ trẻ. Ở mọi nơi, mọi lĩnh vực, Đoàn Thanh niên đều tỏ rõ tính xung kích, sáng tạo, dám nghĩ dám làm, dám đi vào việc mới, việc khó, dám xả thân vì lý tưởng cách mạng.

2.4.2. Trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên

Là tổ chức chính trị - xã hội, là trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên, vì thanh niên, Đoàn tạo môi trường giúp thanh niên phát huy vai trò xung kích trong các lĩnh vực của đời sống kinh tế - xã hội; tổ chức các phong trào, các cuộc vận động và các hoạt động hướng tới mục tiêu đoàn kết, tập hợp, giáo dục thanh niên, tạo môi trường lành mạnh, an toàn cho thanh niên rèn luyện và tự khẳng định, vì sự tiến bộ của thanh niên đối với sự phát triển của đất nước.

Đoàn giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước cho đoàn viên thanh niên, từ đó giác ngộ lý tưởng cách mạng của Đảng, của Đoàn, của dân tộc, rèn luyện nên những cán bộ, đoàn viên trẻ tuổi có tâm huyết, có trình độ, bản lĩnh chính trị và sống có lý tưởng.

Đoàn đưa tuổi trẻ vào rèn luyện trong môi trường tập thể có tổ chức, có kỷ luật. Chính từ môi trường hoạt động theo định hướng, có mục tiêu đã bồi dưỡng, rèn luyện nên nhiều lớp cán bộ trong các thời kỳ cách mạng, nhiều lớp thanh niên đã trưởng thành, trở thành các cán bộ khoa học, nhà quản lý, nhà giáo, văn nghệ sĩ, các doanh nhân ưu tú... đóng góp tích cực cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Đoàn Thanh niên tạo ra một trường học thực tế bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, giáo dục đạo đức, hoàn thiện nhân cách, giúp thanh niên trở thành đoàn viên ưu tú giới thiệu cho Đảng và giới thiệu đội viên ưu tú để kết nạp vào Đoàn.

2.4.3. Đại diện chăm lo và bảo vệ quyền lợi hợp pháp của tuổi trẻ

Đoàn tạo mọi điều kiện cần thiết, từng bước đáp ứng nhu cầu chính đáng về đời sống vật chất và tinh thần cho đoàn viên giúp đoàn viên thực hiện tốt mọi quyền lợi và nghĩa vụ đảm bảo sự công bằng trong học tập, lao động trước pháp luật và công luận.

Đoàn có nhiệm vụ khuyến khích bảo vệ và phát huy những mặt tích cực của đoàn viên thanh niên giúp họ trưởng thành về mọi mặt. Đồng thời chống

những hiện tượng tiêu cực, tệ nạn xã hội góp phần bảo vệ nhân cách, sự phát triển về thể chất và tinh thần của đoàn viên thanh niên.

Tổ chức Đoàn đại diện cho đoàn viên, thanh thiếu niên trước pháp luật về việc bảo vệ những quyền lợi lợi ích hợp pháp chính đáng của thanh thiếu nhi được pháp luật quy định; tham mưu xây dựng những cơ chế, chính sách liên quan đến sự phát triển của thanh niên.

2.4.4. Phụ trách Đội Thiếu niên tiền phong Hồ Chí Minh

Tại Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng lần thứ hai (tháng 3-1931), Đảng có những quyết định về công tác thanh niên và Đoàn được Đảng giao phụ trách thiếu nhi. Đó là xuất phát từ yêu cầu của nhiệm vụ cách mạng và từ bản chất của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh.

Đội Thiếu niên tiền phong Hồ Chí Minh là tổ chức của thiếu nhi Việt Nam do Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập, Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh phụ trách. Đội Thiếu niên tiền phong Hồ Chí Minh là trường học giáo dục thiếu nhi Việt Nam trong và ngoài nhà trường; lực lượng nòng cốt trong các phong trào thiếu nhi.

Chức năng phụ trách Đội được thể hiện qua việc quyết định phương hướng, nhiệm vụ, biện pháp công tác Đội và phong trào thiếu nhi, đẩy mạnh xã hội hoá sự nghiệp bảo vệ, chăm sóc giáo dục trẻ em, huy động sức mạnh của xã hội chăm lo cho các em. Đoàn hướng dẫn, tạo điều kiện cho Đội hoạt động, đề cao vị trí xã hội của tổ chức Đội. Đoàn cử những đoàn viên, cán bộ đoàn có năng lực làm phụ trách Đội trong trường học và trên các địa bàn dân cư, ở các đơn vị, cơ quan, xí nghiệp...

2.5. Hệ thống tổ chức và nguyên tắc tổ chức, hoạt động của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh

2.5.1. Hệ thống tổ chức

Điều lệ Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh quy định: hệ thống tổ chức của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh gồm 4 cấp:

- Cấp Trung ương.
- Cấp tỉnh và tương đương.
- Cấp huyện và tương đương.
- Cấp cơ sở (gồm Đoàn cơ sở và chi đoàn cơ sở).

2.5.2. Nguyên tắc tổ chức và hoạt động

Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh tổ chức và hoạt động theo nguyên tắc tập trung dân chủ. Nguyên tắc này được thể hiện:

Cơ quan lãnh đạo các cấp của Đoàn do bầu cử lập ra, thực hiện tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách. Cơ quan lãnh đạo cao nhất của Đoàn là Đại hội đại biểu toàn quốc. Cơ quan lãnh đạo của Đoàn ở mỗi cấp là đại hội đại biểu hoặc

đại hội đoàn viên ở cấp ấy. Giữa hai kỳ đại hội, cơ quan lãnh đạo là Ban Chấp hành do đại hội Đoàn cùng cấp bầu ra, giữa hai kỳ họp Ban Chấp hành, cơ quan lãnh đạo là Ban Thường vụ do Ban Chấp hành cùng cấp bầu ra. Số lượng ủy viên Ban Chấp hành cấp nào do đại hội cấp đó quyết định theo hướng dẫn của Ban Thường vụ Trung ương Đoàn. Số lượng ủy viên Ban Thường vụ không quá một phần ba (1/3) số lượng ủy viên Ban Chấp hành. Ở cấp Trung ương, số lượng Bí thư Trung ương Đoàn không quá một phần ba (1/3) số lượng ủy viên Ban Thường vụ.

Nghị quyết của Đoàn phải được chấp hành nghiêm chỉnh, cấp dưới phục tùng cấp trên, thiểu số phục tùng đa số, cá nhân phục tùng tổ chức.

Trước khi quyết định các công việc và biểu quyết nghị quyết của Đoàn, các thành viên đều được cung cấp thông tin và phát biểu ý kiến của mình, ý kiến thuộc về thiểu số được quyền bảo lưu và báo cáo lên Đoàn cấp trên cho đến Đại hội đại biểu toàn quốc, song phải nghiêm chỉnh chấp hành nghị quyết hiện hành.

Đại hội, hội nghị của các cơ quan lãnh đạo của Đoàn chỉ có giá trị khi có ít nhất hai phần ba (2/3) số thành viên được triệu tập tham dự.

Trường hợp thành viên được triệu tập theo cơ chế đại biểu thì phải có ít nhất hai phần ba (2/3) số đại biểu và thay mặt cho ít nhất hai phần ba (2/3) số tổ chức Đoàn trực thuộc tham dự. Quyết định của đại hội, hội nghị chỉ có giá trị khi được sự đồng ý của trên một phần hai (1/2) số thành viên có mặt.

III. NHIỆM VỤ VÀ GIẢI PHÁP XÂY DỰNG ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY (trọng tâm 25 phút)

3.1. Xây dựng Đoàn về chính trị, tư tưởng (trọng điểm)

- Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh thiếu nhi. Toàn Đoàn tiếp tục tập trung triển khai hiệu quả Chương trình hành động thực hiện Chỉ thị số 42-CT/TW ngày 24/3/2015 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ, giai đoạn 2015 - 2030”.

- Tuyên truyền, giáo dục thanh niên sống có lý tưởng cách mạng, có niềm tin và kiên định mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, kế tục trung thành và xuất sắc sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng, của dân tộc.

- Kiên trì, sáng tạo và thực chất trong việc tổ chức cho cán bộ, đoàn viên, thanh thiếu nhi học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

- Nâng cao hiệu quả công tác giáo dục chính trị, tư tưởng. Tổ chức tốt các đợt sinh hoạt chính trị trong cán bộ, đoàn viên, thanh niên. Tổ chức học tập các bài học lý luận chính trị cho cán bộ, đoàn viên.

- Triển khai các giải pháp thiết thực, phù hợp giáo dục truyền thống cách mạng, lòng yêu nước, tinh thần tự hào, tự tôn dân tộc cho thanh thiếu nhi.

- Tăng cường giáo dục đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh thiếu nhi. Triển khai hiệu quả cuộc vận động “Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới”.

- Nâng cao bản lĩnh chính trị của Đoàn, của cán bộ đoàn, đoàn viên. Chủ động đấu tranh với các luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, chống phá. Triển khai chương trình “Rèn luyện đoàn viên”.

- Ứng dụng mạnh mẽ công nghệ thông tin, mạng xã hội trong triển khai các hoạt động tuyên truyền, giáo dục của Đoàn.

- Thường xuyên nắm bắt tình hình tư tưởng, dư luận xã hội và định hướng dư luận trong thanh niên thông qua mạng lưới thăm dò dư luận, đối thoại trực tiếp, ứng dụng công nghệ thông tin, mạng xã hội.

3.2. Xây dựng Đoàn về tổ chức

- Chất lượng cán bộ đoàn là trọng tâm. Tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ đoàn có chất lượng, trưởng thành từ phong trào thanh niên. Thực hiện tốt tất cả các khâu của công tác cán bộ, nhất là công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ. Thực hiện hiệu quả chủ trương “1+2”, cán bộ đoàn cấp trung ương và cấp tỉnh 01 năm tối thiểu có 02 tháng công tác tại cơ sở.

- Nâng cao chất lượng cơ sở đoàn là đột phá. Xây dựng và triển khai các giải pháp có tính đột phá trong nâng cao chất lượng đoàn cơ sở và chi đoàn cơ sở. Tiếp tục nghiên cứu đổi mới mô hình và tổ chức hoạt động của Đoàn đáp ứng yêu cầu của tình hình mới, trọng tâm là tổ chức Đoàn trên địa bàn dân cư.

- Thực hiện tốt chủ trương “1+1”, mỗi đoàn viên giới thiệu được ít nhất 01 thanh niên tham gia Đoàn, Hội nhằm phát huy vai trò nêu gương, nòng cốt của đoàn viên trong thu hút, tập hợp, đoàn kết thanh niên.

- Kiên định những vấn đề có tính nguyên tắc trong công tác xây dựng Đoàn. Đẩy mạnh công tác kiểm tra, giám sát để góp phần tăng cường kỷ luật, kỷ cương trong Đoàn.

- Mở rộng mặt trận đoàn kết, tập hợp thanh niên, kiên trì thực hiện phương châm “Đoàn mạnh, Hội rộng”.

- Tham gia xây dựng, bảo vệ Đảng và hệ thống chính trị là trách nhiệm và quyền lợi chính trị của đoàn viên, thanh niên và tổ chức đoàn, là nhiệm vụ quan trọng thường xuyên của các cấp bộ đoàn.

3.3. Xây dựng Đoàn về hành động

Nội dung đặc biệt quan trọng trong xây dựng Đoàn là tổ chức các chương trình, các phong trào hành động cách mạng cổ vũ, phát huy thanh niên trong sự

nghiệp cách mạng của Đảng. Nhằm phát huy vai trò xung kích, tình nguyện, sáng tạo của thanh niên trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XI phát động triển khai 3 phong trào hành động cách mạng và 3 chương trình đồng hành với thanh niên.

3.3.1. Phong trào “Thanh niên tình nguyện”

- Tình nguyện chung tay xây dựng nông thôn mới.
- Tình nguyện tham gia xây dựng đô thị văn minh.
- Tình nguyện bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu.
- Tình nguyện tham gia đảm bảo trật tự an toàn giao thông.
- Tình nguyện đảm bảo an sinh xã hội.

3.3.2. Phong trào “Tuổi trẻ sáng tạo”

- Sáng tạo trong học tập, nghiên cứu khoa học.
- Sáng tạo trong lao động, sản xuất, kinh doanh.
- Sáng tạo trong công tác, phục vụ nhân dân.
- Sáng tạo trong đời sống sinh hoạt.

3.3.3. Phong trào “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc”

- Xung kích trong thực hiện nhiệm vụ quốc phòng an ninh.
- Xung kích tham gia thực hiện các chương trình, dự án, cuộc vận động hướng về biên giới, biển đảo, bảo vệ chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ.
- Xung kích tham gia xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân cách mạng chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại.
- Xung kích tham gia đảm bảo an ninh trật tự trên địa bàn dân cư.

3.3.4. Đồng hành với thanh niên trong học tập

- Tổ chức các hoạt động hỗ trợ, các cuộc thi, hội nghị, phát triển các câu lạc bộ học thuật, các hoạt động tập hợp, kết nối, đồng hành với sinh viên, giáo viên trẻ.
- Duy trì và phát huy hiệu quả các quỹ khuyến học, khuyến tài, các học bổng, giải thưởng, hỗ trợ thanh niên học tập, nghiên cứu khoa học.
- Cổ vũ, động viên, khuyến khích, hỗ trợ thanh niên học tập nâng cao trình độ học vấn, chuyên môn, nghiệp vụ, tay nghề.
- Tham mưu cơ chế, chính sách hỗ trợ thanh niên trong học tập và tham gia giám sát việc thực hiện chính sách, pháp luật về giáo dục đào tạo.

3.3.5. Đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp

- Triển khai hiệu quả chương trình Thanh niên khởi nghiệp.
- Tư vấn, hướng nghiệp, đào tạo nghề, giới thiệu việc làm.
- Hỗ trợ thanh niên nâng cao kiến thức, kỹ năng tạo việc làm.
- Nâng cao hiệu quả hoạt động của các cơ sở giáo dục nghề nghiệp, trung tâm dịch vụ việc làm do Đoàn quản lý.
- Khai thác, sử dụng có hiệu quả các nguồn để hỗ trợ vay vốn cho thanh niên làm kinh tế.

3.3.6. Đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần

- Giáo dục kỹ năng giao tiếp, ứng xử, giải quyết vấn đề, phản biện, làm việc nhóm, kỹ năng sử dụng ngoại ngữ, tin học, công nghệ số, kỹ năng hội nhập.
- Phát triển sâu rộng các hoạt động rèn luyện thể dục thể thao trong thanh niên.
- Tổ chức các chương trình giáo dục giới tính, sức khỏe sinh sản vị thành niên, chống nạn tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống, phòng chống HIV/AIDS trong thanh niên.
- Tổ chức đa dạng các loại hình hoạt động văn hóa, nghệ thuật trong thanh niên.
- củng cố, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động các thiết chế văn hóa thể thao của Đoàn.

IV. ĐOÀN VIÊN PHẤN ĐẤU TRỞ THÀNH ĐẢNG VIÊN ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM (20 phút)

4.1. Đoàn viên rèn luyện, phấn đấu theo chương trình “Rèn luyện đoàn viên”

4.1.1. Rèn luyện về lý tưởng cách mạng, nhận thức chính trị

Đoàn viên rèn luyện, học tập để nắm vững lý luận, xây dựng nhận thức chính trị đúng đắn, bồi đắp lý tưởng và đạo đức cách mạng, có bản lĩnh chính trị vững vàng, giàu lòng yêu nước.

Các nội dung đoàn viên lựa chọn đăng ký rèn luyện:

- Học tập các Nghị quyết của Đảng, Nghị quyết của cấp ủy, địa phương, đơn vị; Nghị quyết Đại hội đại biểu Đoàn TNCS Hồ Chí Minh lần thứ XI và nghị quyết đại hội đoàn các cấp; các chỉ thị của Ban Bí thư Trung ương Đoàn; các kết luận của Ban Chấp hành, Ban Thường vụ Trung ương Đoàn.
- Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo Hướng dẫn số 87-HD/TWĐTN-BTG ngày 28/3/2017 của Ban Bí thư Trung ương Đoàn về việc thực hiện Chỉ thị số 05 ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị khóa XII (*cụ thể hoá qua những nhiệm vụ, công việc, hành động...trong cuộc sống hằng ngày của đoàn viên*).

- Học tập các bài học lý luận chính trị của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh (theo hướng dẫn của Ban Bí thư Trung ương Đoàn).

- Thường xuyên nắm bắt thông tin thời sự, chính trị, xã hội của địa phương, đất nước, khu vực và quốc tế trên các phương tiện thông tin đại chúng chính thống.

- Đấu tranh với những luận điểm xuyên tạc, âm mưu “*diễn biến hoà bình*” nhằm phá hoại sự nghiệp của Đảng, của dân tộc; không bị tác động bởi những thông tin tiêu cực trên mạng internet...

- Tham gia đóng góp ý kiến xây dựng Đảng, góp ý với đảng viên phòng chống tham nhũng, lãng phí, chống suy thoái về đạo đức lối sống “*tự diễn biến*”, “*tự chuyển hoá*” trong nội bộ theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 4 khoá XII của Đảng.

4.1.2. Rèn luyện về đạo đức, lối sống, tác phong đoàn viên

Xây dựng người đoàn viên có những phẩm chất tốt đẹp, trong sáng, gương mẫu về đạo đức, lối sống; có trách nhiệm với bản thân, gia đình, bạn bè, đồng nghiệp, tổ chức, quê hương và đất nước.

Các nội dung đoàn viên lựa chọn đăng ký rèn luyện:

- Sống giản dị, lành mạnh, chân thành, biết lắng nghe, chia sẻ, cộng đồng trách nhiệm, không mắc các tệ nạn xã hội. Có kỹ năng thực hành xã hội cần thiết (Kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng quản lý, điều hành, kỹ năng giải quyết mâu thuẫn, kỹ năng ra quyết định, kỹ năng tìm kiếm và xử lý thông tin, kỹ năng trình bày...).

- Yêu thương quý trọng con người, sống có văn hoá, nghĩa tình, trung thực, trách nhiệm, nhân ái; có tinh thần dũng cảm bảo vệ cái đúng, tiến bộ; đấu tranh với cái sai, lạc hậu, cản trở sự phát triển.

- Nói đi đôi với làm; nói thật, làm thật; trung thực, tận tụy phục vụ nhân dân, tôn trọng nhân dân, liên hệ chặt chẽ với nhân dân.

- Đoàn kết, thẳng thắn, nghiêm túc trong phê bình và tự phê bình.

- Nghiêm chỉnh chấp hành pháp luật; vận động gia đình, bạn bè cùng tham gia thực hiện.

4.1.3. Rèn luyện về chuyên môn, nghiệp vụ

Đoàn viên không ngừng học tập, rèn luyện nâng cao kiến thức, vững vàng về chuyên môn, nghiệp vụ, giỏi kỹ năng nghề nghiệp; sáng tạo trong lao động, lập thân, khởi nghiệp, xung kích, tình nguyện xây dựng và bảo vệ quê hương, đất nước.

Các tiêu chí đoàn viên lựa chọn đăng ký rèn luyện:

- Nêu cao tinh thần trách nhiệm, tận tụy với công việc; sẵn sàng đảm nhận và hoàn thành tốt các nhiệm vụ được giao.

- Có ý tưởng, sáng kiến, giải pháp hữu ích trong công việc để nâng cao hiệu quả, hiệu suất lao động; ứng dụng khoa học công nghệ vào công việc, lao động, sản xuất.

- Đăng ký học tập để nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, kỹ năng nghề nghiệp (*khuyến khích các hình thức tự học tập trang bị kiến thức theo nhu cầu bản thân*).

- Phát huy chuyên môn trong các hoạt động tình nguyện.

- Học tập, nâng cao trình độ ngoại ngữ, tin học.

* Các tiêu chí rèn luyện về chuyên môn nghiệp vụ cụ thể đối với từng đối tượng đoàn viên có thể lựa chọn đăng ký rèn luyện:

- Đoàn viên công nhân: Rèn luyện nâng cao trình độ tay nghề; kỹ năng nghề nghiệp; ứng dụng tiến bộ khoa học, kỹ thuật trong lao động, sản xuất kinh doanh; chấp hành kỷ luật lao động; tích cực xây dựng văn hóa doanh nghiệp; đề xuất ý tưởng, sáng kiến trong lao động, sản xuất.

- Đoàn viên là doanh nhân trẻ: Nâng cao kiến thức chuyên môn, xây dựng văn hóa doanh nghiệp, chủ động hội nhập, khởi nghiệp sáng tạo, phát triển bền vững doanh nghiệp. Tích cực tham gia các hoạt động chung sức vì cộng đồng.

- Đoàn viên nông dân: Tích cực lao động sản xuất; có mô hình phát triển kinh tế gắn với địa phương; tích cực tham gia xây dựng nông thôn mới; tham gia giữ gìn bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu.

- Đoàn viên là cán bộ, công chức, viên chức: Tích cực thực hiện phong trào "Ba trách nhiệm"; nghiêm túc, cầu thị, tận tâm với công việc; thường xuyên rèn luyện nâng cao trình độ chuyên môn, tiên phong trong chuẩn hoá các văn bản, đơn giản hoá các thủ tục, tham gia cải cách hành chính; sáng tạo, đề xuất ý tưởng, sáng kiến, giải pháp hữu ích trong công tác phục vụ nhân dân, xã hội...; xây dựng văn hóa, văn minh công sở.

- Đoàn viên là giáo viên, giảng viên: Tích cực học tập, nghiên cứu khoa học, sáng tạo nhằm trau dồi kiến thức chuyên môn, nghiệp vụ để dạy tốt; xây dựng hình ảnh nhà giáo mẫu mực; xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực.

- Đoàn viên học sinh, sinh viên: Tích cực trong học tập, trung thực trong thi cử; có nhiều ý tưởng, sáng kiến; tham gia nghiên cứu khoa học, thi tay nghề, tham gia sinh hoạt trong các câu lạc bộ học thuật. Đoàn viên là sinh viên nắm vững tiêu chí và phấn đấu đạt danh hiệu "Sinh viên 5 tốt"; đoàn viên là học sinh khối Trung cấp chuyên nghiệp và dạy nghề nắm vững tiêu chí và phấn đấu đạt danh hiệu "Học sinh 3 rèn luyện"; đoàn viên là học sinh THPT nắm vững tiêu chí và phấn đấu đạt danh hiệu "Học sinh 3 tốt"...

- Đoàn viên lực lượng vũ trang: Tích cực rèn luyện kỹ thuật, chiến thuật, sẵn sàng chiến đấu; xây dựng lực lượng vũ trang ngày càng chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại. Tham gia đấu tranh phòng, chống tội phạm, xung

kích, sáng tạo, tình nguyện, lập công đảm bảo an ninh trật tự, giữ vững an ninh, quốc phòng.

- Đoàn viên là đối tượng khác: căn cứ vào chức năng, nhiệm vụ và điều kiện thực tiễn của bản thân, trên cơ sở định hướng của chi đoàn, đoàn viên chủ động đăng ký nội dung rèn luyện cho phù hợp thực tiễn.

4.1.4. Rèn luyện về sức khỏe

Đoàn viên rèn luyện để tăng cường sức khỏe, nâng cao thể chất, tầm vóc tạo sự phát triển hài hòa cả về thể lực và trí lực.

Các nội dung đoàn viên lựa chọn đăng ký rèn luyện:

- Tham gia chơi ít nhất một môn thể thao, có chế độ rèn luyện thường xuyên.

- Tích cực tham gia các phong trào thể dục thể thao quần chúng tại địa phương, đơn vị.

- Không sử dụng ma túy và các chất gây nghiện. Hạn chế uống bia, rượu và không hút thuốc lá (*đối với đoàn viên dưới 18 tuổi không uống bia, rượu, hút thuốc lá*).

4.1.5. Rèn luyện ý thức trong xây dựng tổ chức Đoàn

Đoàn viên rèn luyện để trở thành đoàn viên xuất sắc, góp phần xây dựng tổ chức Đoàn vững mạnh.

Các nội dung đoàn viên lựa chọn đăng ký rèn luyện:

- Tham dự đầy đủ, tích cực đóng góp ý kiến tại các buổi sinh hoạt chi đoàn, đóng đoàn phí đầy đủ.

- Chấp hành sự phân công của ban chấp hành chi đoàn; tham gia các hoạt động do Đoàn tổ chức, các hoạt động tình nguyện, các cuộc vận động do Trung ương Đoàn và đoàn cấp trên phát động.

- Thực hiện chủ trương 1+1, vận động được ít nhất 01 thanh niên tham gia vào tổ chức Đoàn, Hội.

- Phát ngôn đúng quan điểm, chủ trương của Đảng, của Đoàn; xây dựng kỹ năng nắm bắt thông tin dư luận xã hội, khả năng phản biện xã hội nhằm bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của tổ chức Đoàn, cán bộ Đoàn và đoàn viên, thanh thiếu nhi, nhất là trên không gian mạng Internet.

4.2. Đoàn viên phấn đấu trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam

4.2.1. Xác định động cơ vào Đảng đúng đắn

- Phấn đấu vào Đảng là để được đứng trong một tổ chức của những người cùng chung chí hướng đấu tranh xây dựng một xã hội mới tốt đẹp: dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

- Để có động cơ vào Đảng đúng đắn, cần hiểu sâu sắc bản chất, mục đích của Đảng, tích cực góp phần thực hiện có hiệu quả mục tiêu, nhiệm vụ do Đảng đề ra; thường xuyên trau dồi đạo đức cách mạng, đấu tranh khắc phục mọi biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân, thực dụng, vụ lợi.

- Xây dựng động cơ vào Đảng đúng đắn để vượt qua được những thử thách, sự cám dỗ vật chất và những thử đoạn “diễn biến hoà bình” của các thế lực thù địch.

4.2.2. Rèn luyện bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức cách mạng

- Để có bản lĩnh chính trị vững vàng, người đoàn viên phấn đấu vào Đảng cần đứng vững trên lập trường của giai cấp công nhân, giữ vững niềm tin. Trước khó khăn không nao núng tinh thần, không mất phương hướng chính trị và có thái độ, chính kiến rõ ràng, kiên định.

- Tích cực học tập, nâng cao trình độ về mọi mặt, tích lũy kiến thức và kinh nghiệm, làm giàu vốn hiểu biết của mình. Thường xuyên tự rèn luyện mình qua thực tế sản xuất, công tác, hoạt động chính trị - xã hội.

- Cùng với rèn luyện bản lĩnh chính trị, cần thường xuyên trau dồi đạo đức cách mạng. Xây dựng đạo đức cách mạng phải đi đôi với chống chủ nghĩa cá nhân.

4.2.3. Nâng cao năng lực, hoàn thành tốt nhiệm vụ

- Phấn đấu hoàn thành tốt nhiệm vụ công tác của mình và nhiệm vụ được tổ chức đoàn giao cho, bảo đảm đạt chất lượng, hiệu quả cao.

- Nâng cao năng lực trí tuệ và năng lực thực tiễn; không ngừng học tập, thường xuyên tiếp nhận những hiểu biết mới để đủ kiến thức đáp ứng các yêu cầu do thực tiễn đặt ra.

- Coi trọng việc học tập chính trị cùng với chuyên môn, nghiệp vụ. Chống lười học tập, hoặc học lấy lệ, chỉ cốt lấy bằng cấp, không thể hiện được tính tiên phong, gương mẫu.

4.2.4. Gắn bó với tập thể, với Nhân dân, tích cực tham gia hoạt động đoàn thể, công tác xã hội

- Phải gắn bó với tập thể, với Nhân dân với đồng nghiệp, bạn bè trong đơn vị công tác, với bà con làng xóm, khối phố, tôn trọng, chia sẻ, quan tâm giúp đỡ lẫn nhau.

- Nhiệt tình tham gia sinh hoạt đoàn, phấn đấu trở thành đoàn viên ưu tú.

- Gương mẫu và vận động gia đình, người thân tham gia các phong trào, các hoạt động xã hội, các hoạt động nhân đạo, từ thiện, phát huy truyền thống, đạo lý tốt đẹp của dân tộc; chống tệ nạn xã hội quan liêu, tham nhũng, tiêu cực, lãng phí.

4.2.5. Tích cực tham gia xây dựng đảng ở cơ sở

- Tích cực hưởng ứng các phong trào, hoạt động triển khai thực hiện chủ trương nhiệm vụ do đảng bộ, chi bộ đề ra với tinh thần chủ động sáng tạo, nỗ lực phấn đấu cao nhất.

- Nắm bắt tình hình thực tế, nắm bắt tình hình tư tưởng của quần chúng nhân dân, kết quả thực hiện chủ trương, chính sách, nghị quyết của Đảng, kịp thời phản ánh, đề xuất với tổ chức đảng.

- Tích cực và mạnh dạn tham gia góp ý kiến đối với sự lãnh đạo của tổ chức đảng và đội ngũ đảng viên, góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức đảng, nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên.

- Tham gia ý kiến khi được hỏi về việc giới thiệu những đảng viên ưu tú, đủ tiêu chuẩn để tổ chức đảng xem xét, bầu vào cấp uỷ; giới thiệu những quần chúng ưu tú có đủ điều kiện để tổ chức đảng xét kết nạp.

- Tham gia góp ý kiến đối với hoạt động của chính quyền và đoàn thể, góp phần xây dựng cơ sở chính trị trong sạch, vững mạnh.

- Tích cực và kiên quyết đấu tranh bảo vệ Đảng, giữ vững ổn định chính trị - xã hội ở cơ sở, đơn vị.

V. THANH NIÊN VIỆT NAM TRONG THỜI KỲ MỚI (15 phút)

5.1. Bối cảnh tác động, thời cơ, thách thức đối với thanh niên Việt Nam

5.1.1. Bối cảnh trong nước và quốc tế tác động đến thanh niên Việt Nam

Công cuộc đổi mới do Đảng Cộng sản Việt Nam khởi xướng và lãnh đạo đã thu được những thành tựu to lớn và có ý nghĩa lịch sử, đưa nước ta ra khỏi khu vực kém phát triển, tạo tiền đề quan trọng để tiếp tục đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Kinh tế nước ta từng bước ra khỏi tình trạng suy giảm, lấy lại đà tăng trưởng nhưng vẫn còn nhiều khó khăn, thách thức. Yêu cầu đổi mới và nâng cao chất lượng hoạt động của hệ thống chính trị đang đặt ra ngày càng cấp thiết. Bốn nguy cơ mà Đảng ta đã chỉ ra vẫn tồn tại; bảo vệ chủ quyền biển, đảo đứng trước nhiều khó khăn, thách thức lớn; một số địa bàn tiềm ẩn nguy cơ mất ổn định.

Tình hình thế giới có nhiều diễn biến rất phức tạp nhưng hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ, hợp tác và phát triển vẫn là xu thế lớn. Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư (Cách mạng công nghiệp 4.0), khởi nghiệp sáng tạo đang là một xu thế lớn. Kinh tế các nước trên thế giới đã dần dần phục hồi sau cuộc khủng hoảng kinh tế toàn cầu, nhưng vẫn tiềm ẩn những yếu tố bất trắc khó lường.

Hợp tác quốc tế và toàn cầu hóa kinh tế là xu thế tất yếu, tạo ra nhiều cơ hội phát triển nhưng cũng chứa đựng nhiều yếu tố bất bình đẳng, gây ra những thử thách không nhỏ cho các quốc gia, nhất là các nước đang phát triển trong đó có Việt Nam. Cạnh tranh kinh tế - thương mại, tranh giành các nguồn tài

nguyên, năng lượng, thị trường, nguồn vốn, công nghệ, nhất là công nghệ sinh học, công nghệ thông tin, công nghệ nano sẽ phát triển mạnh mẽ và sẽ có những bước nhảy vọt, thời gian từ phát minh đến ứng dụng ngày càng thu hẹp.

5.1.2. Thời cơ đối với thanh niên Việt Nam

Đảng Cộng sản Việt Nam luôn đánh giá cao vị trí vai trò quan trọng của thanh niên trong sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc. Đảng xác định: “Thanh niên là rường cột của nước nhà, chủ nhân tương lai của đất nước, là lực lượng xung kích trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, một trong những nhân tố quyết định sự thành bại của sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, hội nhập quốc tế và xây dựng chủ nghĩa xã hội”[1]. Xuất phát từ quan điểm đó, Đảng, Nhà nước, các cấp, các ngành và toàn xã hội luôn dành sự quan tâm, chăm lo đặc biệt, giáo dục, bồi dưỡng; đặt niềm tin sâu sắc, kỳ vọng to lớn, tạo điều kiện cho thanh niên phát triển, trưởng thành, phát huy mọi tiềm năng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Nhà nước tăng cường quản lý công tác thanh niên thông qua việc triển khai, thực hiện Luật Thanh niên, Chiến lược phát triển thanh niên và nhiều chính sách thích hợp khác nhằm bồi dưỡng, phát huy thanh niên và tạo điều kiện về cơ sở vật chất, phương tiện cho công tác thanh niên; quá trình xã hội hóa công tác thanh niên ngày càng được triển khai rộng rãi, tạo môi trường, điều kiện thuận lợi để bồi dưỡng và phát huy thanh niên.

Quá trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, với xu thế toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế diễn ra sâu rộng trong nhiều lĩnh vực, đặc biệt là sự phát triển của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 và nền kinh tế tri thức hiện nay là cơ hội, môi trường thuận lợi để thanh niên Việt Nam thể hiện và khẳng định tài năng, trí tuệ, bản lĩnh tuổi trẻ, cống hiến cho sự phát triển của đất nước. Với đường lối đúng đắn của Đảng, đất nước tiếp tục ổn định chính trị - xã hội, kinh tế phát triển, vị thế không ngừng tăng lên đã tạo cơ hội lớn cho thanh niên học tập, tiếp cận văn minh nhân loại, nâng cao tri thức nhất là những thành tựu khoa học - công nghệ.

Đoàn TNCS Hồ Chí Minh không ngừng lớn mạnh, các hoạt động của Đoàn bám sát nhiệm vụ chính trị của đất nước, phù hợp với từng đối tượng thanh niên, phát huy vai trò xung kích, tình nguyện, sáng tạo của tuổi trẻ trong phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc. Đoàn từng bước quan tâm, chăm lo tốt hơn các nhu cầu, nguyện vọng chính đáng của thanh niên, trở thành người bạn gần gũi của thanh niên.

5.1.3. Thách thức đối với thanh niên Việt Nam

Trong xu hướng toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế, thách thức đặt ra đối với thanh niên là phải nhanh chóng vươn lên ngang tầm thời đại, có trình độ học vấn, chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp cao, tiếp cận và nắm vững khoa học và công nghệ hiện đại, đặc biệt là công nghệ thông tin, công nghệ sinh học, và các

ngành công nghệ mũi nhọn khác. Đặc biệt, các yếu tố cốt lõi của kỹ thuật số trong cách mạng công nghiệp 4.0 như: trí tuệ nhân tạo (AI), vạn vật kết nối - Internet of Things (IoT) và dữ liệu lớn (Big Data) sẽ đòi hỏi rất cao đối với trình độ, năng lực và khả năng đáp ứng của thanh niên.

Sự chuyển dịch về cơ cấu kinh tế, sự phân hóa giàu nghèo ngày càng gia tăng quá trình phát triển kinh tế thị trường sẽ tạo ra những thách thức đối với thanh niên về trình độ học vấn, chuyên môn, nghiệp vụ lẫn, tay nghề, bản lĩnh và tác động sâu sắc đến tư tưởng, tình cảm, lối sống của thanh niên.

Các thế lực thù địch luôn nhằm vào thanh niên, ra sức lôi kéo, làm biến chất thanh niên, kích động thanh niên tham gia các hoạt động gây mất ổn định tình hình an ninh chính trị đất nước.

Trong điều kiện phát triển bùng nổ về thông tin, du lịch, mở rộng giao lưu quốc tế, thách thức đối với thanh niên là không được đánh mất, phai nhạt các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc, truyền thống cách mạng, mà phải kế thừa, phát huy các truyền thống đó, giữ vững và phát huy bản sắc dân tộc trong giao lưu, hội nhập quốc tế và tiếp thu tinh hoa văn hoá nhân loại.

Trong bối cảnh môi trường xã hội vẫn tồn tại những hiện tượng tiêu cực như: nạn tham nhũng, hối lộ, tệ quan liêu, lãng phí và các tệ nạn xã hội như ma tuý, mại dâm, các hành vi phạm pháp... Là những thách thức không nhỏ đối với thanh niên.

5.2. Dự báo tình hình thanh niên Việt Nam thời gian tới

Những năm tới, dân số thanh niên tiếp tục có xu hướng giảm dần. Thanh niên ngày càng có điều kiện, cơ hội học tập, tiếp cận với khoa học công nghệ nên tỷ lệ thanh niên được đào tạo chuyên môn tăng. Số lượng thanh niên Việt Nam học tập, lao động ở nước ngoài tăng nhanh. Lao động trẻ trong khu vực công nghiệp và dịch vụ, làm việc trong các doanh nghiệp tư nhân, doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài ngày càng tăng, trong nông nghiệp ngày càng giảm. Trong xã hội, đã và đang xuất hiện lớp thanh niên tiên tiến, đi đầu và thành công trong học tập, lao động, sản xuất, kinh doanh và hội nhập, có điều kiện tiếp cận với những cơ hội phát triển tốt hơn, tuy nhiên một bộ phận thanh niên yếu thế, thất nghiệp, lâm vào cảnh đói nghèo, thiếu cơ hội phát triển, đặt ra yêu cầu, thách thức quan trọng hàng đầu trong giải quyết nghề nghiệp, việc làm cho thanh niên. Tình hình vi phạm pháp luật, mắc tệ nạn xã hội trong thanh thiếu niên diễn biến phức tạp. Tầm vóc và thể trạng của thanh niên từng bước được cải thiện nhưng vẫn còn thua kém so với khu vực và thế giới. Kỹ năng nhiều mặt của thanh niên còn hạn chế, chưa đáp ứng yêu cầu hội nhập. Đời sống văn hóa tinh thần của phần lớn thanh niên, nhất là thanh niên công nhân, nông thôn, dân tộc thiểu số, vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn chưa được đáp ứng đầy đủ.

Đảng, Nhà nước luôn quan tâm, đặt niềm tin sâu sắc, kỳ vọng to lớn, tạo mọi điều kiện thuận lợi để chăm lo, giáo dục, bồi dưỡng và phát huy thế hệ trẻ.

Đại bộ phận thanh niên ý thức rõ trách nhiệm của mình đối với Tổ quốc và nhân dân, luôn tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng và con đường phát triển của đất nước, thể hiện rõ lòng yêu nước, tinh thần tự hào dân tộc, lối sống vì cộng đồng. Tuy nhiên, một bộ phận thanh niên còn dao động, giảm sút niềm tin, phai nhạt lý tưởng, xa rời truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc; sống thực dụng, lười học tập, lao động.

Bối cảnh đó, đòi hỏi Đoàn TNCS Hồ Chí Minh phải thường xuyên cổ vũ, động viên, khuyến khích và phát huy lớp thanh niên tiên tiến; tập trung chăm lo cho nhóm thanh niên yếu thế vượt qua khó khăn, vươn lên trong cuộc sống.

5.3. Thanh niên phấn đấu trở thành nguồn nhân lực chất lượng cao trong thời kỳ mới

5.3.1. Những phẩm chất cần có của thanh niên trong thời kỳ mới

Cuộc vận động “Xây dựng giá trị hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới”, giai đoạn 2018 - 2022 xác định thanh niên Việt Nam thời kỳ mới hướng đến 12 tiêu chí, gồm:

1. Có lý tưởng cách mạng.
2. Bản lĩnh vững vàng.
3. Giàu lòng yêu nước.
4. Đạo đức trong sáng.
5. Lối sống văn hoá.
6. Tuân thủ pháp luật.
7. Tiên phong hành động.
8. Sáng tạo không ngừng.
9. Học tập liên tục.
10. Có sức khoẻ tốt.
11. Kỹ năng phù hợp.
12. Khát vọng vươn lên.

5.3.2. Những nhiệm vụ của thanh niên trong thời kỳ mới

Một là, thanh niên có nhiệm vụ ra sức học tập, đi đầu trong xã hội học tập.

- Tích cực học tập nâng cao trình độ lý luận chính trị, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng: học tập chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

- Tích cực học tập kiến thức, không ngừng nâng cao trình độ học vấn, chuyên môn khoa học kỹ thuật và tay nghề: chủ động và tự giác học nghề. Tiếp

cận và làm chủ kiến thức khoa học và công nghệ tiên tiến. Học quản lý, nắm vững khoa học và nghệ thuật quản lý.

- Tự giác tham gia học tập, đổi mới phương pháp học tập theo hướng tích cực, giúp đỡ nhau học tập, học thực chất, khắc phục tâm lý “chạy theo bằng cấp”.

- Chống các hiện tượng tiêu cực trong học đường: chạy điểm, coi cốp, gian lận.

Hai là, thanh niên có nhiệm vụ lao động tạo lập cuộc sống, tham gia phát triển kinh tế xã hội.

- Mỗi thanh niên cần chấp hành tốt Luật lao động. Có nhận thức đúng về lao động và nghĩa vụ tham gia phát triển kinh tế.

- Thực hiện tốt các phong trào, chương trình: “Thanh niên tình nguyện”, “Tuổi trẻ sáng tạo”, “Thanh niên khởi nghiệp” do Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh phát động.

- Đi đầu trong công cuộc đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp nông thôn, xây dựng nông thôn mới.

- Tiếp cận nhanh chóng tri thức và công nghệ mới để đạt hiệu quả, năng suất lao động cao; tham gia đổi mới cơ chế và chính sách, phát triển nguồn nhân lực...

Ba là, thanh niên với nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc

- Thực hiện tốt phong trào “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc” do Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh phát động.

- Thực hiện tốt Luật nghĩa vụ quân sự, tham gia dân quân tự vệ, có ý thức bảo vệ độc lập chủ quyền lãnh thổ đất nước.

- Tham gia xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân; đội dân quân, an ninh tự quản, các đội thanh niên tình nguyện giữ gìn trật tự an toàn xã hội, trật tự an toàn giao thông...

- Thực hiện tốt chính sách hậu phương quân đội, tham gia làm tốt công tác tuyển quân, nhập ngũ, thực hiện tốt công tác “Uống nước nhớ nguồn”, “Đền ơn đáp nghĩa”...

Bốn là, thanh niên tham gia xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc.

- Nhận thức đúng về văn hóa và yêu cầu của việc xây dựng nền văn hóa trong thời kỳ đổi mới cần tôn trọng và phát huy những giá trị văn hóa dân tộc, thực hiện tốt nguyên tắc “Hội nhập nhưng không hòa tan”.

- Tham gia xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh: sống chan hòa, đoàn kết với mọi người trong tập thể, trong gia đình; tôn trọng và có ý thức giúp đỡ người khác, có trách nhiệm xây dựng bầu không khí tốt đẹp trong cộng đồng.

- Tham gia phát triển văn hóa cộng đồng, “Văn minh công sở”: tôn trọng các quy tắc ứng xử trong xã hội, trong thôn bản, trong cơ quan và với đồng nghiệp, với các thành viên trong gia đình.

- Đi đầu chống các tệ nạn xã hội: tham gia tuyên truyền phòng, chống các tệ nạn xã hội như: cờ bạc, ma túy, mại dâm, bạo lực gia đình...

Năm là, thanh niên tham gia xây dựng và bảo vệ hệ thống chính trị.

- Tham gia xây dựng và bảo vệ Đảng: phấn đấu trở thành đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam; tuyên truyền đường lối, nghị quyết của Đảng, ngăn ngừa các hiện tượng tuyên truyền xuyên tạc, chống phá Đảng; đóng góp ý kiến phê bình đảng viên và các tổ chức Đảng.

- Tham gia xây dựng và bảo vệ chính quyền: đi đầu thực hiện các chính sách của Nhà nước và nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của chính quyền địa phương; xung kích vào những nơi khó khăn, gian khổ để cống hiến và trưởng thành, tình nguyện với cuộc sống cộng đồng vì sự bình đẳng xã hội.

- Tham gia xây dựng Mặt trận Tổ quốc Việt Nam: thực hiện tốt tinh thần đoàn kết toàn dân, tham gia vào các hoạt động vận động xã hội ủng hộ người nghèo, công tác nhân đạo, từ thiện...

Sáu là, thanh niên tham gia xây dựng nếp sống văn minh, đời sống cộng đồng tốt đẹp.

- Nắm vững và nghiêm chỉnh chấp hành Luật hôn nhân và gia đình: thực hiện tốt các điều khoản trong Luật hôn nhân và gia đình, không gây bạo lực trong gia đình, tôn trọng quyền bình đẳng giới và quyền bình đẳng của các thành viên trong gia đình, chống gia trưởng, trọng nam khinh nữ, tảo hôn, bắt vợ, ép gả chồng...

- Đi đầu trong cuộc vận động nếp sống văn hóa trong việc cưới, việc tang: thực hiện tổ chức việc cưới, việc tang gọn nhẹ, tiết kiệm, chống các hiện tượng mê tín dị đoan, các hủ tục lạc hậu vi phạm pháp luật...

- Xây dựng cho mình nếp sống lành mạnh, giản dị, tiết kiệm, chung thực, thật thà, chân tình với mọi người, có tinh thần tương thân, tương ái đồng đội, đồng nghiệp.

- Tích cực tham gia các hoạt động xã hội từ thiện, nhân đạo: vận động tài trợ xã hội, hiến máu nhân đạo, giúp đỡ người nghèo, người già cô đơn, gia đình chính sách...

Bảy là, thanh niên tham gia hội nhập quốc tế.

- Phải có bản lĩnh chính trị, tự hào dân tộc, tin tưởng vào đường lối của Đảng, lý tưởng xã hội chủ nghĩa...

- Tích cực học tập đi trước đón đầu các ngành khoa học kỹ thuật và công nghệ mũi nhọn, nâng cao trình độ kiến thức chuyên môn, nghiệp vụ.

- Có sức khỏe thể chất và tinh thần tốt để hội nhập: rèn luyện sức khỏe, sống lành mạnh, tinh thần thoải mái không vụ lợi, bon chen, ích kỷ, hẹp hòi.

- Ý thức đầy đủ về hội nhập văn hóa: cảnh giác với các loại và các dòng văn hóa có tính chất độc hại; chống các luận điệu tuyên truyền chống phá Đảng, Nhà nước ta.

- Có kiến thức, hiểu biết về những vấn đề chung của nhân loại: nắm vững ngoại ngữ, tin học, khoa học công nghệ, nhân văn, văn hóa, văn minh nhân loại để có bản lĩnh hội nhập vững hơn trong một thế giới đa dạng và luôn biến động.

KẾT LUẬN (05 phút)

Truyền thống vẻ vang của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh từ lúc được xây dựng, hình thành và phát triển đều gắn bó mật thiết, trung thành tuyệt đối với Đảng, với nhân dân, với chế độ xã hội chủ nghĩa. Từ đó hình thành nên những nhiệm vụ, giải pháp xây dựng Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh vững mạnh.

Coi trọng công tác thanh niên trong quân đội, định hướng tư tưởng, làm cho bộ đội hiểu rõ nguồn gốc ra đời, truyền thống quý báu và vai trò quan trọng của tổ chức Đoàn trong quân đội, luôn đi đầu tiên phong trong các nhiệm vụ chiến đấu và sẵn sàng chiến đấu; phản bác các quan điểm sai trái, lối sống thiếu lành mạnh, ngại phấn đấu, rèn luyện.

Đối với các đồng chí đoàn viên là hạ sĩ quan – binh sĩ làm nhiệm vụ trực chiến SSCĐ thường xuyên, các đồng chí cần giữ gìn và phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, đạo đức Cách mạng của người Quân nhân trong thời bình, góp phần xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện, tiến tới xây dựng Quân đội luôn bảo đảm sức chiến đấu trước mọi tình huống.

Phần ba: HƯỚNG DẪN THẢO LUẬN, ÔN TẬP VÀ HOẠT ĐỘNG BỔ TRỢ (10 phút)

A. HƯỚNG DẪN THẢO LUẬN, ÔN TẬP (ngoại khóa)

I. NỘI DUNG

- **Câu hỏi 1:** Trình bày quá trình hình thành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh?

* Gợi ý trả lời:

- Nêu đầy đủ lịch sử, quá trình hình thành, phát triển của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh qua các thời kỳ.

- **Câu hỏi 2:** Trình bày những nhiệm vụ và giải pháp chủ yếu xây dựng Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong giai đoạn hiện nay? Liên hệ trách nhiệm bản thân đoàn viên ở đơn vị?

* Gợi ý trả lời:

- Nêu đầy đủ 3 nội dung nhiệm vụ, phân tích các giải pháp chủ yếu xây dựng Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong giai đoạn hiện nay? Liên hệ trách nhiệm bản thân sát đúng với thực tiễn đơn vị Chi đoàn.

II. PHƯƠNG PHÁP

1. Đối với phân đoàn trưởng: Nêu câu hỏi và đặt vấn đề, duy trì giải quyết từng vấn đề, kết luận thống nhất nhận thức.

2. Đối với người học: Cá nhân tự ôn và thảo luận theo tổ do phân đoàn trưởng duy trì.

III. THỜI GIAN

- Tổng thời gian thảo luận, ôn tập và hoạt động bổ trợ: 01 giờ.

- Từ 10 giờ 00 đến 10 giờ 10, tự nghiên cứu.

- Từ 10 giờ 10 đến 10 giờ 30, thảo luận nội dung 1: Trình bày quá trình hình thành Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh?

- Từ 10 giờ 30 đến 10 giờ 45, thảo luận nội dung 2: Trình bày những nhiệm vụ và giải pháp chủ yếu xây dựng Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong giai đoạn hiện nay? Liên hệ trách nhiệm bản thân đoàn viên ở đơn vị?

- Từ 10 giờ 45 đến 11 giờ 00, kết luận.

IV. ĐỊA ĐIỂM

- Thảo luận: sân học tập, sinh hoạt sau Đại đội.

V. PHỤ TRÁCH

- Phụ trách các tổ: Đồng chí Tổ trưởng tổ học tập.

- Phụ trách chung: Đồng chí Chính trị viên phó Đại đội.

- Phụ trách giảng bài: Đồng chí Chính trị viên phó Đại đội.

VI. TÀI LIỆU

- Tài liệu Các bài học lý luận chính trị dành cho đoàn viên của Nhà xuất bản Thanh Niên năm 2013.

B. HOẠT ĐỘNG BỔ TRỢ (bài giảng không có hoạt động)